

Universiteit Utrecht

Voorspellers van effect van logopedie in combinatie met onderwijsondersteuning bij kleuters met een taalontwikkelingsstoornis

Taalstaal 2017

Gerda Bruinsma MSc

Prof. dr. Ellen Gerrits, Prof. dr. Frank Wijnen

gerda.bruinsma@hu.nl

KENNISCENTRUM

GEZOND EN DUURZAAM LEVEN

LECTORAAT LOGOPEDIE

Vooruitgang in taalvaardigheid

Vooruitgang in taalvaardigheid

Herstel van TOS:

- Verschillende percentages uit longitudinale studies
(Bishop & Edmundson, 1987; Beitchman et al, 1994)
- Prognose niet gunstig
- Interventie kan bijdragen aan herstel, effecten zijn wisselend
(Law et al, 2003; Broomfield & Dodd, 2011)

Vooruitgang in taalvaardigheid

Risicofactoren voor blijvende TOS:

- Leeftijd > 4 jaar
- Jongen
- Familiegeschiedenis met TOS en/of dyslexie
- Zwakke nonsenswoordenrepetitie van ouders
- Zwak taalbegrip
- Achterstand in verschillende taalaspecten
- Ernstige taalachterstand

(Zambrana et al., 2014; Bishop & Edmundson, 1987; Snowling, 2015; Bishop et al., 2012)

IntervenTOS

Cohortstudie 203 kinderen met TOS

Leeftijd 4/5 jaar

Improvement in language performance

Child: severity DLD, DLD in family, gender, non-verbal IQ, temperament, mono- or multilingual

parents' educational level, parents' commitment

Speech/language therapy: amount of therapy

Education: educational support, school and classroom characteristics

Vandaag

- Groei in taalvaardigheid
- Relatie met:
 - Ernst van de TOS
 - Achterstand in taalbegrip
 - Niet-verbaal IQ

Cohort 2014-2015

26 locaties (scholen en ambulante diensten Auris en Kentalis)

Leerlingen van 4 en 5 jaar met een cluster 2-indicatie TOS
n = 748

Informed consent
n = 235

n = 203

Exclusie, o.a.
spraakontwikkelingsstoornis
n = 32

Cohort

(N = 203)

Age on 1 September 2014

Mean	Minimum	Maximum
4;11 jaar	3;11 jaar	5;8 jaar

Boys	Girls
143	60

Schools for special education	Mainstream schools
156	47

Cohort – language performance

Testgegevens:

- Schlichting Taalbegrip (language comprehension)
- Schlichting Woordontwikkeling (expressive vocabulary)
- Schlichting Zinsontwikkeling (morphosyntax)
- Peabody

Quotiënt scores begin schooljaar 2014

	Gemiddeld	Minimum	Maximum	Standaard deviatie
TBQ (n = 170)	82	55	123	14,1
WQ (n = 175)	82	55	123	16,4
ZQ (n = 168)	74	58	111	7,1
WBQ (n = 149)	93	55	138	14,2

Cohort - taalvaardigheid

Samengestelde scores begin schooljaar 2014

	Gemiddeld	Minimum	Maximum	Standaard deviatie
Samengestelde score TBQ, WQ, ZQ, WBQ (n = 133)	82,9	60,0	111,8	10,46
Samengestelde score TBQ, WQ, ZQ (n = 159)	79,5	58,7	106,0	10,54

Cohort – achterstand in taalbegrip

TBQ begin schooljaar 2014-2015

	Aantal	Percentage
TBQ < 85	94	55
TBQ ≥ 85	76	45
Totaal	170	100

Vooruitgang in taalvaardigheid

Vergelijking groepsgemiddelde begin en eind schooljaar

	T0 Gem. (SD)	T1 Gem. (SD)	Sign.	Effect- grootte
Composite score TBQ, WQ, ZQ (n = 119)	78,6 (10,53)	82,3 (10,96)	p < 0,001	d = 0,35

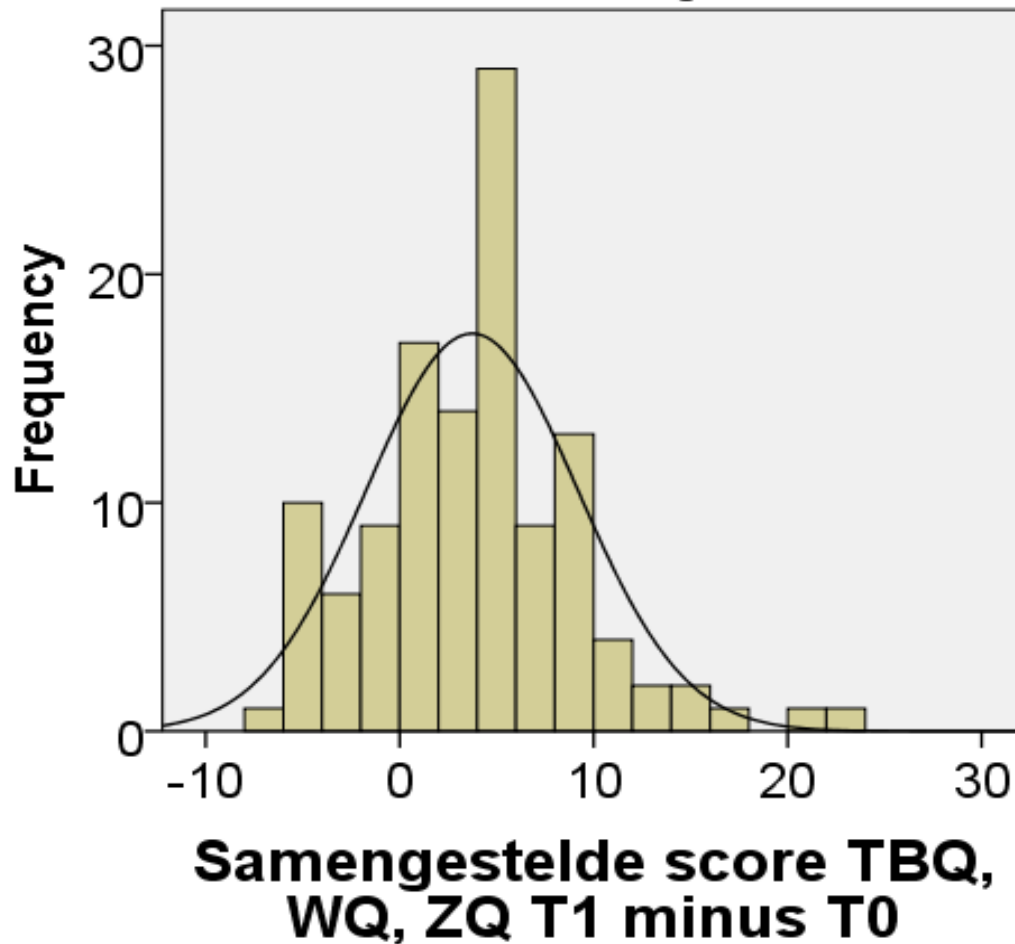
Vooruitgang in taalvaardigheid

Vergelijking groepsgemiddelde begin en eind schooljaar

	n	T0 Gem.	T1 Gem.	Sig.	Effect- grootte
TBQ	131	80,5	84,0	p < 0,000	d = 0,25
WQ	138	81,1	87,0	p < 0,000	d = 0,35
ZQ	134	73,7	75,9	p < 0,000	d = 0,35
WBQ	115	92,1	93,7	n.s.	d = 0,11

Vooruitgang in taalvaardigheid

N = 119	
Gemiddelde	3,7
Std. deviatie	5,46

Vooruitgang in taalvaardigheid

Kinderen die 7 quotiëntpunten of meer vooruit zijn gegaan

	aantal	%
Samengestelde score TBQ, WQ, ZQ (n = 119)	27	22,7
TBQ (n = 131)	49	37,4
WQ (n = 138)	55	39,9
ZQ (n = 134)	27	20,3

Relatie met ernst TOS

	Composite difference score (T1 – T0)	Significance
Compositescore TBQ, WQ, ZQ on T0	$r = -,273^{**}$	$p = ,010$

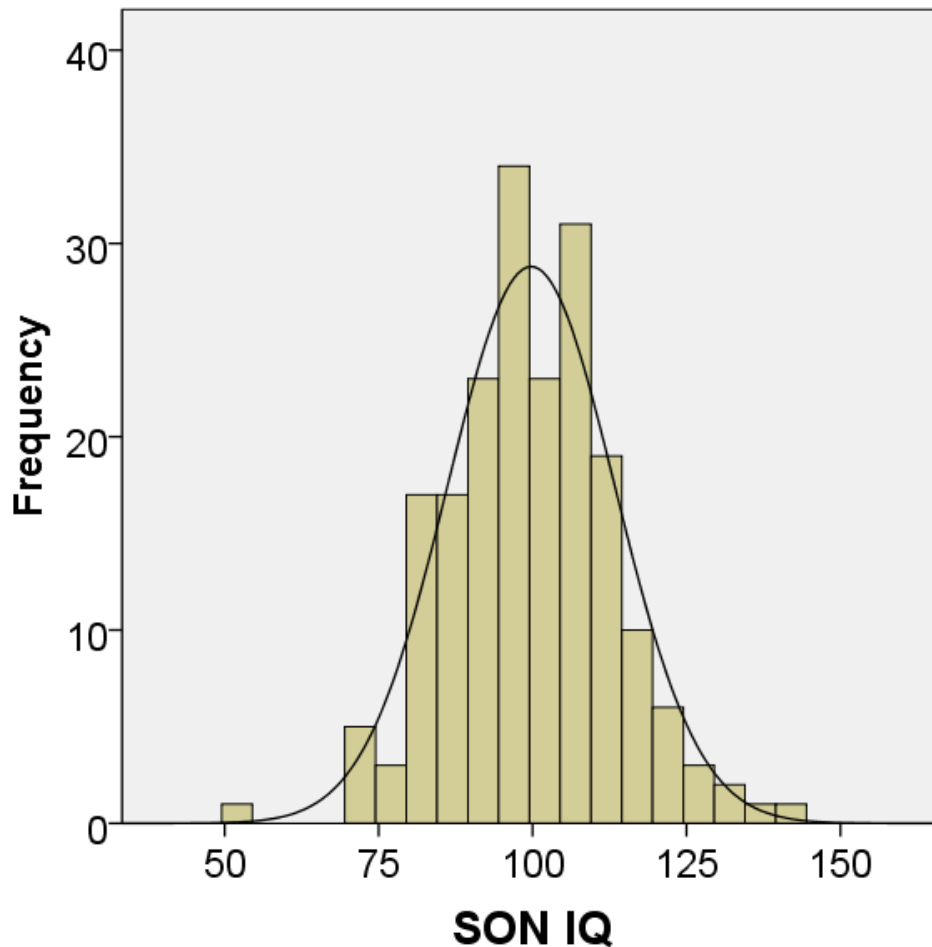
Negatieve correlatie: meer vooruitgang bij kinderen met een lage taalvaardigheid bij aanvang van het schooljaar

Relatie met taalbegrip

	Verskil samengestelde score T0 – T1	Significantie
TBQ op T0	$r = -,128$	n.s.

Relation with non-verbal IQ

SON IQ	n = 196
Gemiddelde	100
Std. deviatie	13,6

	Vershil samengestelde score T0 – T1
SON IQ	$r = 0,033, n.s.$

Vervolg

- Relatie vooruitgang in taalvaardigheid en andere factoren
- Predictiemodel voor vooruitgang
- Als hulpmiddel bij het plannen van de ondersteuning die een kind met TOS nodig heeft

Conclusie

- Vooruitgang in taalvaardigheid bij kleuters met TOS
- Kinderen met ernstige TOS laten relatief iets meer vooruitgang zien
- Kinderen met onder gemiddeld niet-verbaal IQ kunnen net zoveel baat hebben van TOS aanbod als kinderen met gemiddeld niet-verbaal IQ